

Johannes Brahms (7 maja 1833 w Hamburgu - 3 kwietnia 1897 w Wiedniu)

*Pewien pianista rodem z Hamburga,
muzyk klasyczny, nic miał z demiurga
kolegi Wagnera,
drewniana opera*,
dzisiaj by rzekł: jak koń do wartburga.*

(ebs, *opera, l. mn. od opus, dzieło)

Johannes Brahms - niemiecki kompozytor, pianista i dyrygent okresu romantyzmu.

Jego pierwszym nauczycielem muzyki był ojciec - miejski muzykant, później kontrabasista orkiestry miejskiej w Hamburgu.

Robert Schumann, kompozytor, a zarazem krytyk muzyczny, po wizycie Brahmsa w 1853 roku i zaznajomieniu się z jego próbami kompozytorskimi, zamieścił artykuł w swoim *Neue Zeitschrift für Musik* obwieszczający pojawienie się geniusza muzyki niemieckiej. Przyjaźń obu kompozytorów trwała również w czasie choroby Schumanna (Schumann cierpiał na chorobę psychiczną), aż do jego śmierci w 1856 roku. Później Brahms stał się opiekunem i najbliższym przyjacielem Clary Schumann aż do jej śmierci w 1896 roku.

Brahms uważał, iż jako kompozytor urodził się za późno. Tym sformułowaniem dawał wyraz swemu przywiązaniu do tradycji, które wyrażało się w kontynuowaniu barokowych i klasycznych form oraz wzorców, uważanych w romantyzmie powszechnie za przebrzmiałe. Tym samym przeciwstawił się programowości w muzyce, pisząc muzykę absolutną.

Ideologia taka znalazła swoje sformułowanie teoretyczne tuż po roku 1850 w dziele znanego krytyka wiedeńskiego Edwarda Hanslicka, który był zwolennikiem muzyki Brahmsa, a przeciwnikiem Wagnera. Hanslick twierdził, iż wyrażanie uczuć nie jest zadaniem muzyki, a piękno utworu polega na pięknie jego formy, melodii i innych elementów muzyki. Sam Brahms nie lubił Wagnera, ale go doceniał. Wagner zaś Brahmsa nie považował, nazywając go *drewnianym Johannesem*.

Brahms nie angażował się w konflikty dzielące niemieckie środowisko muzyczne. Mimo to był celem nieustannych ataków ze strony wyznawców Wagnera, którzy upatrywali w nim głównego przeciwnika ideologicznego.

Był kompozytorem, który nie miał ambicji rewolucjonizowania muzyki (jak Ferenc Liszt i Richard Wagner w owym czasie). Z założenia był tradycjonalistą. Tymczasem w następnym pokoleniu uznany został za „prekursora nowoczesności”, jak to deklarował Arnold Schönberg.

Jest to kontynuacja nurtu beethovenowskiego poprzez stosowanie formy cyklu sonatowego i formy sonatowej. Brahms stworzył indywidualny, niezwykle nasycony typ brzmienia:

- stosuje zdwojenia tercjowe i sekstowe (uważane w harmonii klasycznej za niedopuszczalne, jako źle brzmiące) oraz pełne akordy
- eksponuje ciemne barwy altówek i wiolonczel oraz instrumentów dętych drewnianych

Zmarł 3 kwietnia 1897 w Wiedniu.

<https://www.youtube.com/watch?v=3X9LvC9WkkQ>

*

W książce "Historia kotów" przeczytałam, że Brahms nie znośił kotów, strzelał do nich z łuku i napawał się ich agonią. Krótko mówiąc niemiły - delikatnie mówiąc - typ.